

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 P 254299 21 Rev
Sarajevo, 7.4.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i dr sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. N. iz V. K., Ulica..., koga zastupa punomoćnik D. A., advokat iz S., protiv tužene Federacije BiH, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo S., radi naknade štete, v.s. 100.000,00 KM (pravilno v.s. 104.282,55 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj 65 0 P 254299 15 Gž od 5.6.2019. godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 7.4.2021. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizijskog postupka u iznosu od 2.325,00 KM.

O b r a ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu, broj 65 0 P 254299 12 P od 22.2.2014. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se tužena obaveže isplatiti tužitelju: na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove i pretrpljeni strah zbog neosnovane osude iznos od 50.000,00 KM, na ime naknade materijalne štete iznos od 2.900,00 KM, i na ime naknade materijalne štetu zbog izgubljene zarade iznos od 51.382,55 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe 21.4.2012. godine do isplate, te da mu izvrši uvezivanje radnog staža i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za period obuhvaćen tužbenim zahtjevom, u kojem tužitelj nije radio zbog neosnovane osude, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj 65 0 P 254299 15 Gž od 5.6.2019. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu u cijelosti pobija tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud usvoji reviziju, preinači

nižestepene presude i usvoji tužbeni zahtjev, te obaveže tuženog da tužitelju naknadi troškove cijelog postupka, uključujući i trošak za sastav revizije u iznosu od 2.325,00 KM, ili da ukine pobijanu presudu i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u skladu sa ranijom odredbom člana 241. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP)¹, koja se u ovom predmetu primjenjuje na osnovu odredbe člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona parničnom postupku², ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da mu tužena naknadi materijalnu i nematerijalnu štetu koju je pretrpio zbog neopravdane osude, te da mu izvrši uvezivanje radnog staža i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Iz činjeničnog stanja koje su utvrdili nižestepeni sudovi proizlazi: da je protiv tužitelja, od strane Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona, dana 22.01.2009. godine podignuta optužnica zbog produženog krivičnog djela – nesavjesno privredno poslovanje iz člana 242. stav 1. u vezi sa članom 55 KZ FBiH; da je presudom Općinskog suda u Velikoj Kladuši, broj 23 0 K002255 10 K od 30.5.2011. godine tužitelj oglašen krivim za navedeno krivično djelo i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine; da je u žalbenom postupku navedena presuda ukinuta, i pravosnažnom presudom Kantonalnog suda u Bihaću, broj 23 0 K002255 12 Kžk od 13.3.2012. godine tužitelj oslobođen od optužbe za navedeno krivično djelo.

Primjenom odredaba člana 435. Zakona o krivičnom postupku (ZKP FBiH), kojim je regulisano pravo na nadoknadu štete zbog neopravdane osude, na činjenično stanje koje je utvrđeno u ovom slučaju, nižestepeni sudovi su zaključili da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Prema odredbi člana 435. stav 1. ZKP FBiH, u vezi sa članom 437. stav 3. istog zakona, pravo na nadoknadu štete od Federacije BiH zbog neopravdane osude ima lice kojem je bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija ili koje je proglašeno krivim a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe, ili je optužba odbijena. Pravo na nadoknadu štete pripada i licu koje je bilo u pritvoru, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena (član 439. stav 1. ZKP FBiH).

Budući da iz utvrđenog činjeničnog stanja ne proizlazi da je tužitelju bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija, niti da je bio u pritvoru, sudovi su zaključili da tužitelj ne

¹ „Službene novine F BiH” br. 53/03, 73/05 i 19/06

² „Službene novine F BiH” broj 98/15

može ostvariti ni pravo koje je propisano navedenim zakonskim odredbama, jer u slučaju kakav je predmetni, tužena ne odgovara za štetu koju je tužitelj eventualno pretrpio.

Osim toga, sudovi nisu utvrdili ni da je šteta nastala u vršenju ili u vezi sa vršenjem funkcija organa tužene Federacije BiH, pa su ocijenili da tužbeni zahtjev nije osnovan ni u smislu odredbe člana 172. Zakona o obligacionim odnosima (ZOO)³, zbog čega su isti u cijelosti odbili.

Suprotno navodima revidenta, presuda drugostepenog suda je donesena na osnovu pravilne primjene materijalnog prava.

Naime, pravo na nadoknadu štete od Federacije BiH zbog neopravdane osude ima ono lice kojem je bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija, ili koje je proglašeno krivim a oslobođeno od kazne ali je kasnije povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena, uz zakonom propisane izuzetke.

U ovom slučaju, međutim, nije utvrđeno da je tužitelju pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija, niti da je proglašen krivim a oslobođen od kazne, niti je tužitelj bio u pritvoru. Utvrđeno je da je tužitelj nepravosnažnom presudom prvostepenog suda bilo oglašen krivim, ali je ta presuda u postupku po redovnom pravnom lijeku (žalbi) ukinuta, a tužitelj oslobođen od optužbe, nakon održane rasprave pred žalbenim vijećem drugostepenog suda, što nije zakonom propisani uslov za nadoknadu štete od tužene iz člana 435. stav 1. u vezi sa članom 437. stav 3. ZKP FBiH.

Pravilna je ocjena nižestepenih sudova da u ovom slučaju ne postoji ni osnov za obavezivanje tužene iz člana 172. ZOO, budući da predmetna šteta nije nastala u vršenju ili u vezi sa vršenjem funkcija organa tužene, zato što organi tužene nisu donosili odluke o postojanju krivičnog djela i krivičnoj odgovornosti tužitelja.

Kako iz utvrđenog činjeničnog stanja, ni po ocjeni ovog suda, ne proizlazi zaključak da tužitelj ima pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete od tužene, ocjena drugostepenog suda da tužbeni zahtjev nije osnovan je pravilna, pa revizioni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava u ovom slučaju nije ostvaren.

Iz razloga koji su naprijed navedeni tužitelj nema pravo ni na podnošenje zahtjeva za nadoknadu štete u vezi sa zaposlenjem iz člana 444. ZKP FBIH protiv tužene, zbog čega je i taj zahtjev neosnovan.

³ „Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, broj: 2/92 i 13/93 i „Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11

U vezi s tim, ovaj sud primjećuje i da nižestepeni sudovi u ovom postupku nisu utvrdili da je tužitelju prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja (donesena mu je odluka o suspenziji do okončanja disciplinskog postupka i izrečena disciplinska mjera - posljednja opomena pred otkaz ugovora o radu), nego da mu njegov poslodavac u periodu od 7.8.2008. godine do 7.8.2008. godine do 13.3.2012. godine nije isplaćivao plaće i vršio uplatu doprinosa, pa kako se zahtjevi za zaštitu prava iz radnog odnosa rješavaju u radnom sporu sa poslodavcem, pravilna je i odluka kojom je taj tužbeni zahtjev odbijen zbog nedostatka pasivne legitimacije.

Imajući u vidu sve navedeno, ovaj sud je utvrdio da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, pa kako ne postoji ni razlog na koji revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, reviziju je na osnovu odredbe člana 248. ZPP valjalo odbiti kao neosnovanu.

Odluka o troškovima revizijskog postupka je donesena na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP, a zahtjev tužitelja za naknadu troškova za sastav revizije je odbijen iz razloga što tužitelj u ovom sporu sa revizijom nije uspio (član 386. stav 2. ZPP).

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić,s.r.